

Klasa: 430-01/2013-06/001
Urbroj: 580-09-1/17-2013-6
Zagreb, 23. svibnja 2013.

I. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 2. svibnja 2013., od Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu s Konačnim prijedlogom Zakona (dalje: Nacrt prijedloga Zakona), radi izdavanja prethodnog obvezujućeg mišljenja sukladno članku 10. Zakona o državnim potporama („Narodne novine“, broj 140/05 i 49/11).

II. Slijedom navedenog, Agencija je, sukladno članku 10. stavku 1. Zakona o državnim potporama, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Olgica Spevec, predsjednica Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Mladen Cerovac, mag.iur. zamjenik predsjednice Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Vesna Patrlj, dipl.iur, dr.sc. Mirna Pavletić Župić, i Milivoj Maršić, dipl.oec., članovi Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, sa 139. sjednice, održane 23. svibnja 2013., donijela sljedeće:

PRETHODNO OBVEZUJUĆE MIŠLJENJE

Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu s Konačnim prijedlogom Zakona sukladan je sa Zakonom o državnim potporama.

Obrazloženje

Djelatnost obavljanja javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu uređena je Zakonom o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu („Narodne novine“, broj 33/06, 38/09, 87/09 i 18/11; dalje: Zakon), a Nacrt prijedloga Zakona, kojim se, između ostalog, uređuje sljedeće, razmatran je isključivo s aspekta primjene Zakona o državnim potporama;

- pitanja koja se odnose na obavljanje linijskog pomorskog prijevoza sukladno načelima sadržanim u Uredbi Vijeća br. 3577/92, od 7. prosinca 1992. o slobodi pružanja usluga u pomorskom prijevozu unutar država članica (pomorska kabotaža), budući da su u procesu pregovora o pristupanju Republike Hrvatske

Europskoj uniji zatražena i prihvaćena prijelazna razdoblja za primjenu Uredbe Vijeća na obalni linijski pomorski prijevoz do 31. prosinca 2016., a za povremeni izletnički prijevoz do 31. prosinca 2014. Odobrenje spomenutog prijelaznog razdoblja omogućilo bi domaćim brodarima u javnom obalnom linijskom pomorskom prijevozu i povremenom izletničkom prijevozu pripremu za konkurenciju koja ih čeka na zajedničkom europskom tržištu.

- pitanje dodjele državnih potpora u obliku naknade za obavljanje usluga od javnog interesa te trajanje ugovora o koncesiji.
- osigurava se primjena Uredbe Vijeća br. 1177/2010 od 24. studenog 2010., u svezi prava putnika u pomorskom prometu,
- proširuju se poslovi povjereni Agenciji za obalni linijski pomorski promet u dijelu koji se odnosi na zaštitu prava putnika u pomorskom prometu, utvrđivanje cijena usluga javnog prijevoza na državnim linijama te obavljanje poslova informatizacije u sustavu javnog obalnog linijskog pomorskog prometa.

Ocjeni konačnog Nacrta prijedloga Zakona prethodila je dostava radne verzije Nacrta prijedloga Zakona na koju je Agencija dala stručno mišljenje od 27. ožujka 2013. u kojem je navedeno u kojim dijelovima je, budući da se Nacrtom prijedloga Zakona predviđa dodjela državne potpore za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa te sklapanje ugovora o koncesiji, potrebno isti uskladiti s kriterijima sadržanim u sljedećim propisima o državnim potporama:

- Priopćenju Komisije o primijeni pravila o državnim potporama u obliku naknade za javne usluge (Službeni list EU, broj C 8, od 11. siječnja 2012. str. 4-14.),
- Priopćenju Komisije – Okvir Europske unije o državnim potpora u obliku naknade za javne usluge (Službeni list EU, broj C 8, od 11. siječnja 2012. str. 15-22.),
- Odluci Komisije 2012/21/EU od 20. prosinca 2011. o primijeni članka Ugovora o funkcioniranju Europske Unije u odnosu na državne potpore koje se dodjeljuju u obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (Službeni list EU, broj L 7, od 11. siječnja 2012., str. 3-10.; dalje: Odluka Komisije 2012/21/EU), te
- Uredbi Komisije broj 360/2012 od 25. travnja 2012., o primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore male vrijednosti koje se dodjeljuju obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (Službeni list EU, broj L 114, od 26. travnja 2012., str.8-12.).

Navedena pravila još nisu prevedena na hrvatski jezik i objavljena u „Narodnim novinama“, međutim, sukladno članku 6. stavku 4. Zakona o državnim potporama, Agencija pri obavljanju svojih poslova iz članka 6. stavka 1. Zakona o državnim potporama, primjenjuje na odgovarajući način kriterije koji proizlaze iz pravilne primjene pravila o državnim potporama koja proizlaze iz članka 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske, s jedne strane i Europskih zajednica i njihovih država članica s druge strane („Narodne novine“-Međunarodni ugovori“, broj 14/01, 140/2, 17/05, 7/05 i 9/05).

U tom smislu, kriteriji iz pravne stečevine Europske unije (dalje: EU) služe kao pomoćno sredstvo za tumačenje hrvatskih propisa o državnim potporama, a osobito u slučaju postojanja pravnih praznina ili dvojbi pri tumačenju tih propisa. Takav stav potvrđen je odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-1410/2007 („Narodne novine“, broj 25/08).

U tom smislu u člankom 22. Nacrta prijedloga Zakona mijenja se članak 39. važećeg Zakona na sljedeći način: „Podrobnije uvjete, vrednovanje kriterija za davanje koncesija, kriterije za određivanje cijene usluge, visinu naknade i način plaćanja, vrstu i vrijednost jamstva, te

uvjete kriterije i način dodjele državnih potpora brodarima za obavljanje javne usluge pomorskog obalnog linijskog prijevoza propisuje Vlada Republike Hrvatske“.

Ministarstvo je na taj način, uvažavajući smjernice Agencije iz stručnog mišljenja od 27. ožujka 2013., stvorilo zakonske uvjete da izmjenama i dopuna Uredbe o uvjetima i vrednovanju kriterija za davanje koncesije za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu („Narodne novine“, broj 4/10), pitanja dodjele državnih potpora u obliku naknade za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, budu izrađena sukladno kriterijima iz gore navedene pravne stečevine EU.

Nadalje, naknada za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa, propisana je u sadašnjem članku 50. stavku 2. Zakona, na način da minimalni iznos pokrića troškova (potpora) predstavlja najviši iznos određen za podmirenje razlike između rashoda i prihoda na liniji.

Člankom 26. Nacrta prijedloga Zakona, mijenja se članak 50. stavak 2. Zakona na sljedeći način: „Potpora za obavljanje usluge javnog prijevoza kao usluge od javnog interesa ne smije biti viša od iznosa koji je nužan za podmirenje troškova broдача nastalih uslijed obavljanja obveze javne usluge prijevoza, uzimajući u obzir ostvarene prihode kao i razumnu dobit.“

Nadalje, budući da je radnoj verziji Nacrta prijedloga Zakona dostavljenoj Agenciji 25. ožujka 2013., konkretno u njegovom članku 16. kojim se mijenja postojeći članak 28. stavak 4. Zakona, navedeno da se „koncesija dodjeljuje.....uz mogućnost trajanja ugovora do 12 godina ili za razdoblje potpune amortizacije brodova kod slučajeva namjenske gradnje brodova na određenim linijama“, što predstavlja iznimku od 10 godina predviđenu u predloženoj izmjeni postojećeg članka 32. Zakona, koji se mijenja člankom 19. Nacrta prijedloga Zakona.

Agencija je u stručnom mišljenju od 27. ožujka 2013., Ministarstvu skrenula pozornost na kriterije iz Odluke Komisije 2012/21/EU koja određuje uvjete koji moraju biti ispunjeni prilikom dodjele državne potpore za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa i u tom slučaju takve državne potpore/programme nije potrebno posebno prijavljivati Europskoj komisiji na ocjenu (nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, za odobrenje državnih potpora bit će nadležna Europska komisija).

Jedan od uvjeta koji se odnosi na linije na kojima u posljednje dvije godine nije ostvaren godišnji promet putnika veći od 300.000 putnika, određuje da razdoblje kojem je poduzetniku odobreno obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa na toj liniji ne smije biti duže od 10 godina. Razdoblje obavljanja usluge može trajati duže od 10 godina isključivo ako je poduzetniku za obavljanje takve usluge potrebno određeno ulaganje koje se amortizira nakon duljeg razdoblja u skladu s prihvaćenim računovodstvenim principima (članak 2. stavak 1. točka d) i 2. Odluke Komisije 2012/21/EU). Ostali uvjeti za dodjelu državne potpore za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa koju nije potrebno prijavljivati Europskoj komisiji na ocjenu sadržani su u člancima 2.-10. Odluke Komisije 2012/21/EU.

Iz članaka 18. i 21. Nacrta prijedloga Zakona koji je Agenciji dostavljen 2. svibnja 2013., proizlazi da je Ministarstvo uvažilo prijedlog Agencije iz stručnog mišljenja od 27. ožujka 2013., te je u rečenom članku navedeno da ugovori o koncesijama mogu trajati do deset godina, a iznimke su propisane na način na koji to dozvoljava članak 2. stavak 1. točka d) i 2. Odluke Komisije 2012/21/EU.

Budući da je Nacrt prijedloga Zakona sukladan sa Zakonom o državnim potporama, sukladno odredbi članka 10. stavka 2. Zakona o državnim potporama, ovo prethodno

obvezujuće mišljenje dostavit će se Hrvatskom saboru i Vladi Republike Hrvatske, te će se isto, sukladno članku 18. Zakona o državnim potporama objaviti u „Narodnim novinama“.

Predsjednica Vijeća za
zaštitu tržišnog natjecanja

mr. sc. Olgica Spevec